

Kabinet geeft startsein voor experiment: pensioenfondsen gaan open voor zzp'ers

[Gijs Herderschee](#) 10 oktober 2022, 13:48

Zelfstandigen kunnen ook bij pensioenfondsen gaan sparen voor hun pensioen. Vijf jaar lang mogen de fondsen hiermee experimenteren. Als ze het experiment daarna stoppen, kunnen zzp'ers die zich dan hebben aangesloten wel met hun ingelegde bedrag bij het fonds blijven.

Dit blijkt uit een nieuwe regeling die minister Carola Schouten voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen maandag naar de Tweede Kamer heeft gestuurd. Het voorstel hoort bij de Wet Toekomst Pensioenen die de hervorming van het pensioenstelsel behelst. De regeling wordt van kracht als de Kamer instemt en na juridisch advies van de Raad van State.

Naast de regeringspartijen steunen de PvdA en GroenLinks in principe de hervorming van het pensioenstelsel. De oppositiepartijen willen echter dat pensioenfondsen ook openstaan voor deelname van zelfstandigen, omdat die nu vaak te weinig reserveren voor hun oude dag. Aan die wens van PvdA en GroenLinks komt Schouten tegemoet met de regeling. Aan een reeks andere wensen van 'links' is al voldaan, zoals het vertragen van de verhoging van de AOW-leeftijd en de mogelijkheid om eerder te stoppen met werken.

Pensioensparen

Zelfstandigen kunnen zich aansluiten bij het pensioenfonds van de sector waarin zij werken. Als zij meerdere opdrachtgevers hebben in verschillende sectoren, dan kunnen zij zelf kiezen. Het is niet de bedoeling dat zij bij verschillende pensioenfondsen tegelijk volledig pensioen opbouwen of bovenmatig sparen in combinatie met bijvoorbeeld lijfrentes. Er gelden immers wettelijke maxima voor belastingvrij pensioensparen. Pensioensparen is belastingvrij, de belasting wordt geheven bij uitkering.

De pensioenfondsen moeten de zelfstandigen goed voorlichten over de regeling die zij zzp'ers aanbieden. 'Het moet duidelijk zijn dat de hoogte van het ouderdomspensioen feitelijk afhangt van de rendementen op de ingelegde premies', aldus Schouten. Ook moeten de keuzemogelijkheden helder zijn, zoals de 'flexibele inleg', de wisselende bedragen die de zelfstandige aan het fonds afdraagt.

De pensioenregelingen voor zelfstandigen kunnen net zo uitgebreid worden als de regelingen voor werknemers. Denk aan een nabestaandenpensioen, arbeidsongeschiktheidspensioen en premievrije voortzetting bij arbeidsongeschiktheid. Dit is een risico voor de pensioenfondsen, zo blijkt uit de toelichting van Schouten: anders dan bij particuliere pensioenregelingen gaat het hier nadrukkelijk om een collectieve regeling.

Medische keuringen

De risico's worden gedeeld met de andere deelnemers aan het fonds. De fondsen mogen daarom niet vooraf om medische keuringen vragen of andere toegangsvoorwaarden stellen. 'Dit betekent dat een pensioenuitvoerder die deelneemt aan het experiment, 'slechte risico's' niet op voorhand kan uitsluiten en geen individuele risicopremies kan vaststellen', aldus de minister.

Het experiment wordt bekeken en geëvalueerd door een onafhankelijk onderzoeksbureau. Dit moet inzicht geven 'in de doeltreffendheid en de effecten van het experiment in de praktijk', zo staat in de ontwerpregeling. Een van de criteria is 'de mate waarin zelfstandigen pensioen sparen' en het bedrag dat zij daarmee daadwerkelijk opbouwen.

Als de experimenten na verloop van tijd niet worden omgezet in een wettelijke regeling, stopt de pensioenopbouw van zelfstandigen bij het pensioenfonds. De pensioenopbouw blijft dan bij het fonds. Maar de zelfstandige kan wel bij uitzondering waardeoverdracht vragen naar een lijfrenterekening. Dat kan nu niet. De zzp'er kan ook individueel een paar jaar de pensioenopbouw bij het fonds voortzetten net zoals werknemers dat kunnen die zelfstandige worden.